

De laatste dagen van de oorlog...

Met het einde van de oorlog in zicht, de geallieerden waren inmiddels in Normandië geland, ging er bijna toch nog iets fout.

Door de loyale houding van een deel van de directie van het bedrijf waar mijn vader werkzaam was met de bezetter kwam het steeds vaker tot confrontaties tussen enerzijds de directie en anderzijds de werknemers die van deze loyaliteit niets wilden weten.

Er werden zogenaamde werkbeprekingen georganiseerd welke plaatsvonden in het restaurant van de Watertoren te Schimmert en waar moest worden geluisterd naar toespraken van leden van de Partij, de toenmalige NSB. Tot begin 1944 was het een groot deel van de werknemers gelukt om deze confrontaties te omzeilen en niet te bezwijken onder de voortdurende druk van sommige meerderen. Tot op een dag, bij binnenkomst in het restaurant op iedere stoel een brochure van de NSB lag. "Dit is het moment van de waarheid", dacht mijn vader, "degene die dit papier op zijn stoel bij het naar huis gaan laat liggen, is de sigaar".

De confrontatie die nu, door deze actie van zijn werkgever zijn hoogtepunt had bereikt, leidde bij Pap ook deze keer niet tot twijfels, zelfs niet nu hij deportatie naar een werkkamp in Duitsland riskeerde.

'Die Deutsche Sicherheitsdienst' deed zijn werk snel, onderweg van de Watertoren in Schimmert naar Bingelrade werd ter hoogte van Nuth zijn fiets in beslag genomen en moest hij het pasje inleveren dat hem recht gaf om gebruik te mogen maken van een fiets. Er zat niets anders op dan, te voet verder te lopen. Maar deze afwijzing daar in het restaurant van de Watertoren zou nog een staartje krijgen.

Enkele dagen later viel er een brief in de bus, "Arbeitseinsatz Deutschland" stond er met grote letters op de voorzijde van de enveloppe. Pap moest zich melden op het NS station van Sittard vanwaar hij op transport zou worden gesteld naar Duitsland. Pogingen om een onderduik adres te vinden en zo de bevrijding af te wachten, mislukten.

Er braken zware tijden aan voor mam en de kinderen, temeer omdat de bevrijders vlak bij waren en de bevrijding iedere dag kon plaatsvinden. Het moet ontzettend zuur zijn geweest dat pastoor Gorissen weigerde toestemming te verlenen om pap onder te laten duiken in de kerk. Hij was bang voor represailles van de Duitsers. Maar dat argument kon er bij een knul van zeven jaar niet in. Pap moest naar Duitsland en dat was de schuld van meneer pastoor. Mijn rooms gedachtegoed heeft daardoor behoorlijke averij opgelopen. Die pastoor Gorissen heb ik daarna nooit meer kunnen pruimen. Ik heb dan ook een keer uit pure frustratie, vanuit het korenveld aan het Schoolpaadje met een dikke steen naar hem gegooid. Gelukkig gooide ik mis en bleef het bij een schrikreactie van de pastoor waardoor hij pardoes met zijn fiets de greppel inreed. Het is nooit boven water gekomen wie hem dat had geflikt. De pater van Merkelbeek, bij wie ik later deze zonde heb gebiecht, vergat mij de penitentie op te leggen, hij had er schijnbaar lol aan, hij en de pastoor waren namelijk geen vrienden.

Pap werd samen met vele anderen, ook enkelen mannen uit Bingelrade, op transport gezet naar Duitsland. Dit transport was voor de inzittenden van de trein zeer gevaarlijk. 'Arbeits Einsatz' betekende werken voor de Duitse oorlogsindustrie. Het was een laatste poging van de Duitsers om het grote verlies aan eigen mankracht te compenseren en zodoende hun oorlogsindustrie op gang te houden. Deze treinen werden door de geallieerden beschoten. De trein waarin mijn vader zich bevond strandde tijdens zo'n beschieting in de buurt van het station van Amersfoort. Een Duits officier die het transport begeleidde gaf hem de raad om te vluchten; "uit de trein springen en rennen voor je leven".

De woorden die de Duitser daarbij sprak waren veelbetekenend: "Ich habe es satt, der Führer kann mich gestohlen werden". De bevrijders waren namelijk zo dicht genaderd dat geen enkele Duitser meer geloofde in de idealen van de Führer. Het is misschien aan deze Duitser te danken geweest dat ik in mijn latere leven nog ooit sympathie heb kunnen opbrengen voor Duitsers.

Pap wist te ontsnappen en bereikte na een barre tocht met een gestolen Duitse fiets waarop nog maar een pedaal zat, bevrijd gebied beneden de rivieren.

Cor Geilen